

Berbers beginnen eigen media

Door: Hassan Amouch

De internetzender Amazigh TV (ATV) gaat op zaterdag 13 januari 2010 van start. Het is een Nederlands initiatief, gericht op Berbers (de oorspronkelijke bewoners van Noord-Afrika, ook wel Amazigh genoemd). Deze groep vraagt al jaren om programma's in de eigen taal. Tevergeefs. "Dan maar zelf doen", besloot Abderrahman El Aissati, oprichter van de nieuwe zender.

Hij is Berber en taalwetenschapper aan de universiteit van Tilburg. In zijn vrije tijd verdiepte hij zich de afgelopen jaren in de media. Samen met andere belangstellenden riep hij een stichting in het leven. Vijf aandeelhouders staan garant voor de start. Het concept is uitgesproken commercieel. "Wij doen het zonder subsidie. Hierdoor zijn we alleen nog verantwoording verschuldigd aan onze aandeelhouders", vertelt hij op het kantoor van de zender in Utrecht.

ATV is tweetalig: Berbers en Nederlands. De zender heeft vijf mensen in vaste dienst en een tiental freelancers. Samen zorgen ze voor een paar uur televisie per week. Een breed scala aan programma's komt aan bod. Er is een weekoverzicht van de actualiteit, kinderprogramma's en entertainment voor volwassenen. Interactie is ook belangrijk. Consumenten kunnen het programma 'Call TV' bellen om mee te doen aan allerlei uitzendingen.

Maar de toegevoegde waarde van de zender is ongetwijfeld de extra aandacht voor maatschappelijk relevante thema's. Gezondheidszorg, onderwijs, jeugd en participatie zijn vaste onderwerpen. Juist nu in Nederland, waar de laatste jaren veel aandacht is in de media voor integratie, is deze nieuwe Berber zender meer dan welkom.

ATV is niet de eerste zender die zich richt op Berbers. In Frankrijk is Radio Télévision Berbères (BRTV) al enige tijd actief. In een modern gebouw van drie verdiepingen even buiten Parijs is onlangs het nieuwste kantoor van BRTV geopend.

“Die uitbreiding is hard nodig”, vertelt woordvoerder Billal Chegra tijdens een rondleiding. 700.000 kijkers in Frankrijk betalen vijftig euro per jaar om de zender, die in het Frans en Berbers uitzendt, te ontvangen. Het aantal potentiële consumenten wereldwijd wordt op zeven miljoen geschat. In Noord-Afrika is het station via de satelliet te ontvangen, in Noord-Amerika via internet. De radio is 24 uur per dag gratis te beluisteren.

Een dergelijk zelfstandig medium is in Noord-Afrika, thuisland van de Berbers, om politieke redenen nog niet mogelijk. “Hier zijn we vrij”, stelt Mustapha Saadi, één van de oprichters.

Er moest wel veel gebeuren om het station van de grond te krijgen. Uit een Franse peiling die vlak voor de oprichting in 2000 werd gehouden, bleek dat maar weinig Berbers vertrouwen hadden in een eigen zender. Dat weerhield Saadi er niet van om zijn advocatenkantoor op te geven en samen met zijn broer, een zakenman, het station de eerste drie jaar in goede banen te leiden. Hij is tegenwoordig voorzitter van Coördination des Berbères de France (CBF), een stichting die de belangen van 67 Berber-organisaties in Frankrijk behartigt. De zender is onmisbaar geworden.

Behoud van identiteit

Verenigingen en stichtingen speelden een belangrijke rol bij de oprichting van de zender: “Integratieproblemen rijzen de pan uit. En nergens is onze stem te horen”, vertelt Saadi op zijn kantoor in het zuiden van Parijs.

Ali Id Louali, communicatiewetenschapper en bestuurslid van Vereniging Asays, deelt zijn mening. Het concept van integratie en participatie was voor zijn organisatie de belangrijkste reden om de zender te steunen: “Wij vinden het belangrijk om deel te nemen aan de samenleving maar met behoud van eigen identiteit. Wij zijn Fransen van Berber-afkomst.” Hij organiseert samen met BRTV openbare debatten over maatschappelijke kwesties, zoals de rellen van jongeren in Parijs in november 2005.

Vijftien journalisten zijn dagelijks op de redactie in de weer om programma's op de buis te krijgen. Ze worden ondersteund door een wisselende samenstelling van freelancers. De afdeling nieuws en actualiteit zorgt voor het tweetalige journaal met behulp van de dagelijkse bulletins van Reuters waar BRTV op aangesloten is.

Kinderen hebben een eigen uurtje TV. Programma's uit vreemde talen worden naar het Berbers vertaald en uitgezonden. De rest van de uitzendingen bestaat uit films, actualiteitenrubrieken, sport en praatprogramma's.

Wortels

Ondanks de groei van de kijkcijfers en dus van abonneegeld, kan het station zich lang niet alles veroorloven. Presentator Anir Bouyakoubi kan erover meepraten. Hij moest zijn goed bekeken discussieprogramma 'Izuran' (Wortels) na twee jaar staken wegens geldgebrek. "Ons probleem is een gebrek aan middelen. Abonneegeld is onze enige bron van inkomsten", zegt hij.

Veel goedkoper is de afdeling internet van het station. Via de betaalde site kunnen mensen de programma's ook op het beeldscherm volgen. Ze kunnen bovendien voor een paar euro gemiste uitzendingen downloaden of nabestellen. Het gros van de bestellingen komt uit landen buiten Europa.